

Nye energikrav til bygg – oppsummering

Bakgrunn for nye energikrav

Bygg står for hele 40 prosent av energibruken i Norge. Det er stort potensial for å redusere energibruken. Sundvolden-erklæringen slår fast at *”regjeringen vil føre en offensiv klimapolitikk og forsterke klimaforliket”*. Gjennom klimaforliket sluttet Stortinget seg til at energikravene i byggt teknisk forskrift (TEK10) skal skjerpes til passivhusnivå i 2015 og nesten nullenerginivå i 2020. Regjeringen foreslår nå nye krav slik at nye boliger og bygg skal bli **mer energieffektive og klimavennlige**.

Det er et viktig mål for regjeringen å **forenkle, fornye og forbedre regelverket**. Dagens energikrav oppfattes som komplisert av mange i byggenæringen og kommuner. Forslaget til nye energikrav innebærer flere forenklinger, blant annet:

- Det blir økt frihet til å velge elektrisitet, det vil si panelovner og el-kjeler, til oppvarming i nye bygg.
- Flere fritidsboliger (hytter) kan få unntak fra energikrav. Grensen for slike bygg foreslås hevet fra 50 kvadratmeter til 70 kvadratmeter.
- Forenklinger for mindre bygg – grensen for unntak fra energikrav foreslås hevet fra 50 kvadratmeter til 70 kvadratmeter – bygg under denne størrelsen skal kun oppfylle minimumskrav.
- Ny struktur og klarere språk gjør regelverket lettere å forstå.

Forslaget i korte trekk

Regelverket setter kort forklart krav til to ting:

1. **Hvor mye energi** et bygg skal ha behov for
2. **Hva slags energi** som installeres for oppvarming.

1. Lavere energibehov – forslag til nye skjerpede krav

Energikravene skjerpes slik at boliger skal bli 26 prosent mer energieffektive og kontorbygg blir 38 prosent mer energieffektive, sammenliknet med dagens nybygg. Innretningen av energikravene er foreslått omtrent som i dag. Kravet er foreslått som et rammekrav for maksimalt netto energibehov per kvadratmeter (kWh per kvadratmeter per år). Det nye rammekravet legger til grunn følgende tiltak:

- **For alle bygg (småhus, boligblokker og kontor):**
 - Mer energieffektive vinduer – Dette betyr typisk trelags vinduer med isolert ramme og karm. I tillegg til redusert energibehov gir mer effektive vinduer mindre kaldras og en jevnere temperatur som gir mer behagelig inn klima.
 - Mindre varmetap gjennom luftlekkasjer i bygget (bedre tetthet) – Det vil si at vegger, gulv og tak må utføres slik at det blir mindre sprekker og utettheter. Mindre luftlekkasje gir lavere varmetap og mindre trekk, og kan bidra til bedre luftkvalitet.
 - Bedre isolert gulv – Det vil gi litt tykkere gulv med mer isolasjon slik at varmen ikke forsvinner gjennom gulvet i like stor grad som i dag.
 - Mer effektive tekniske installasjoner – Det innebærer mer energieffektiv teknologi i ventilasjonsanlegg og vifter.
- **Kun for boligblokker og kontorbygg:**
 - Lavere kuldebroverdi – Det betyr færre felter der isolasjonen er vesentlig dårligere enn i bygget ellers, hvor varme forsvinner fra innsiden og ut av

bygget (for eksempel gjennom uisolerte bjelker). Dette gir mindre varmetap og mindre problemer med fukt.

- **Kun for kontorbygg:**

- Behovsstyring av ventilasjon og belysning – For eksempel at lys og ventilasjon skrur av automatisk om natten.
- Mer energieffektiv belysning – For eksempel energieffektive lyspærer (som LED-pærer, sparepærer) som sparer mye energi.
- Skjerpet krav til kjøling – Mer effektive kjøleanlegg og bygninger med mindre behov for kjøling.

2. Enklere krav til fornybar energiforsyning

Nye bygg skal i hovedsak bruke klimavennlig, fornybar energi. Det kan for eksempel være bioenergi, elektrisitet, fjernvarme og varmepumper. Dagens energiforsyningskrav i TEK10 setter begrensninger på hvor mye fossil energi og direktevirkende elektrisitet (panelovn, elkjel) som kan installeres i nye bygg. Kravet avhenger av størrelsen på bygget og må beregnes.

Forslaget til nye energikrav gir en vesentlig forenkling av dette kravet:

- Reguleringen av direktevirkende elektrisitet foreslås fjernet. Dette betyr økt frihet til å velge elektrisk oppvarming, som panelovn i nye bygg.
- Det eksisterende forbudet mot å installere fossil oppvarming (som oljefyr) skjerpes.
- For store bygg (over 1 000 kvadratmeter) foreslås det at byggene må ha fleksible varmeløsninger, noe som oftest vil bety vannbåren varme.
- I småhus foreslås det krav om skorstein. Det betyr at boligeier for eksempel kan montere vedovn eller pelletsovn slik at man ikke er avhengig av én løsning (elektrisitet) til oppvarming, f.eks. om strømmen går eller strømprisene er høye.

Viktige effekter av forslaget

Betydelig miljøgevinst

Når de nye energikravene får full effekt for nye bygg og hovedombygginger fra og med 2020, vil samlet energieffektivisering bli om lag 1 – 1,2 TWh (terrawattimer) per år. Til sammenlikning spares det da like mye energi som det brukes i mellom 50.000 og 60.000 husholdninger – omtrent like mange husholdninger som det er i Stavanger.

Energieffektivisering er et viktig miljøtiltak, fordi det kan gi mindre behov for utbygging av ny kraftproduksjon og overføringslinjer. Siden elektrisitet i Norge stort sett er vannkraft, gir energieffektivisering lite direkte klimagassreduksjon i Norge. Indirekte kan energieffektivisering ha en betydelig klimagevinst, dersom den fornybare energien erstatter fossil energi.

Økte investeringskostnader, redusert strømregning

Regjeringen ønsker å tilrettelegge for boligbygging fremover. Det er behov for flere og gode boliger. Formålet med forslaget er å redusere bruken av energi i bygg. For eiere og brukere av bygg gir dette noe økte investeringskostnader på kort sikt, men et lavere energibehov som gir mulighet for reduserte driftskostnader over tid, i form av lavere energiutgifter.

- Regneeksempel for et småhus – de nye kravene antas å gi en økt investeringskostnad på om lag 500 kroner per kvadratmeter, avhengig av hvilken energiløsning man velger (panelovn, fjernvarme eller annet). Boligen vil spare en fjerdedel (26 prosent) av energien i forhold til dagens krav. Hvor mye de da sparer på strømregningen, avhenger bl.a. av strømprisen. Trekker vi fra reduserte energiutgifter får vi en netto privatøkonomisk kostnad på om lag 50 kr for et småhus med panelovn (konservativt anslag).